

Hoe maken we de CSRD tot een succes?

KRIS DOUMA

Kris Douma is voorzitter van de NBA

Ook al is ondertussen duidelijk dat een wettelijke verankering van elementen uit de CSRD niet voor 31 december wordt gerealiseerd, toch zoemt het momenteel van de CSRD-activiteiten en voorbereidingen. Terwijl veel aandacht, terecht, is gericht op de zorg voor voldoende gekwalificeerde accountants voor de CSRD-controle in het komende verslagjaar en we nadenken over incorporatie van duurzaamheid in de discussie over het toekomstige beroepsprofiel, vraag ik aandacht voor een paar andere zaken. Moet er ruimte zijn voor thematische assurance, zowel voor ondernemingen als de controle? Kan er ook regelgeving weg? Hoe gaat het mkb deze reis succesvol meemaken? Krijgen ondernemingen en accountants begrip voor het feit dat we even tijd nodig hebben om het helemaal op orde te krijgen? Wat betekent het voor de toekomst van het beroep? Veel ondernemingen nemen voor belangrijke duurzaamheidsissues deel aan gezamenlijke initiatieven, zoals de *Roundtable for Sustainable Palm Oil* of het *Responsible Minerals Initiative*. Ze laten hun strategie om te voldoen aan het Parijs klimaatakkoord doorrekenen en certificeren door het *Science Based Target Initiative*. Als een onderneming zegt geen gebruik te maken van conflictmineralen, is dat een uitspraak die nauwelijks controleerbaar is. Vraag is dan of de auditor mag steunen op het feit dat die onderneming is aangesloten bij een dergelijk initiatief

en zo ja, onder welke voorwaarden. De NBA is geen voorstander van de IASP-optie in de Europese CSRD-regelgeving, maar ik denk dat een Europees stelsel van certificering voor thematische assurance providers een enorme bijdrage kan leveren aan het verschaffen van betrouwbaarheid bij informatie van de onderneming.

Op dit moment zien we in verschillende Europese landen signalen om vanwege toegenomen lastendruk te komen tot heroverweging van de CSRD-regelgeving. Dat zou jammer zijn en eigenlijk onverantwoordelijk. Maar de 'stapel' van lastenverhogingen kan wel aanleiding zijn ons af te vragen of eerder overeengekomen verplichtingen voortvloeiend uit de Europese taxonomie na invoering van de CSRD nog wel nodig zijn. De EU-taxonomie was vanaf het begin omstreden en wordt nauwelijks door gebruikers omarmd. Het spreekwoord is 'geen oude schoenen weggooien voordat je nieuwe hebt', maar met de CSRD hebben we veel betere schoenen. De EU-taxonomie kan weg!

Geen misverstand, de CSRD vraagt een enorme inspanning, ook van ondernemingen in het mkb. Deels omdat de werkingssfeer van jaar tot jaar wordt uitgebreid, deels omdat grote ondernemingen hun toeleveranciers vragen om aanlevering van data. Een beursgenoteerde bouwonderneming wil iets weten over CO₂-uitstoot van gebruikte betonpalen. Een retailer wil iets weten over circulariteit in de productie van

gebruikte verpakkingsmaterialen. De mkb-onderneming kijkt wat voor haar materiële issues zijn en richt de toekomstige rapportage daarop, maar de voorbeelden laten hopelijk zien dat duurzaamheidsprestaties van mkb-ondernemingen een rol gaan spelen in de onderlinge concurrentie. Accountants in de mkb-praktijk zullen zeker worden gevraagd een 'handje te helpen'. Dat is mooi, want daarmee dragen we bij aan maatschappelijk vertrouwen. In de discussies over het beroepsprofiel speelt de vraag hoe we duurzaamheid daarin een plek geven. Wat mij betreft zitten we niet te wachten op vier audits (finance, CSRD/ESG, IT en risico) naast elkaar, maar gaan we naar een integrated audit. Dat is de toekomst. Duurzaamheid biedt enorme kansen voor de sector, zowel commercieel als wat betreft maatschappelijke impact. Maar zowel ondernemingen als accountants zijn er nog niet 100 procent klaar voor. Beschuldigingen van *greenwashing* door ondernemingen en 'gebrekkige controle' door accountants liggen op de loer. Natuurlijk kunnen we dat deels ondervangen, als ondernemingen zelf aangeven welke mate van (on-)zekerheid de data hebben. Dat hoeft niet tot afkeurende verklaringen of verklaringen met beperkingen door de accountant te leiden. Maar de verwachtingen van de samenleving zullen hoog zijn. Dus laten we eerlijk zijn: het is de komende twee, drie jaar nog niet perfect, maar we werken er keihard aan! ←